

Drahí ignaciánski priatelia,

Pred istým časom som bol so svojimi známymi na takej ľahkej túre, lepšie povedané prechádzke v Tatrách. Stretli sme tam jednu mladú rodinku, s tromi deťmi vo veku približne 9-14 rokov. Jedno z nich, chlapec, neskutočne plakal a ostatní dvaja sa tak potmehúdsy usmievali „popod fúz“ a spokojne sa usalašili v tráve. Len tak sme sa opýtali, či sa niečo stalo, či nepotrebujú pomoc. Odpoveď mamy, s jemným výrazom hanby bola, že – nič sa nestalo. Plače, lebo si doma zabudol mobil! Zabudnúť si zobrať so sebou do hôr mobil môže byť pre niekoho katastrofa, ale pre iných je to príležitosť na skutočné spojenie s prírodou a s Bohom. Dnes sme tu, v tejto krásnej prírode – nikto z nás neplače, a tak máme možnosť zamyslieť sa nad tým, čo znamená Radosť byť kresťanom.

V dnešnom evanjeliu čítame: „Vtedy priniesli k nemu deti, aby na nich vložil ruky a pomodlil sa. Ale učeníci im dohovárali. Ježiš však povedal: Nechajte deti a nebráňte im prísť ku mne, lebo takým patrí nebeské kráľovstvo.“

Ježiš nám ukazuje, že radosť a jednoduchosť detí sú kľúčom k nebeskému kráľovstvu. Ako často sa my, dospelí, zamotávame do starostí a povinností, zabúdajúc na radosť a jednoduchosť viery? Deti prichádzajú k Ježišovi s otvorenými srdcom a bez predsudkov. A práve takúto radosť by sme mali hľadať aj my.

Byť kresťanom znamená mať radosť z toho, že sme milovaní Bohom. Znamená to vedieť, že aj keď sa nám v živote nedarí, máme niekoho, kto nás nikdy neopustí. Je to radosť z toho, že môžeme byť svetlom pre iných, že môžeme prinášať nádej a lásku tam, kde je tma a zúfalstvo, kde sa zdá, že je všetko stratené. Keď hľadáme na súčasnú situáciu či v domácej, alebo zahraničnej politike, na utrpenie vojnou sužovaných krajín a národov, alebo sociálnu nespravodlivosť alebo vzťahy na pracovisku alebo ktorými sme obklopení. V takomto obraze sa slová o radosti byť kresťanom môžu niekomu javiť ako „sladké reči“, ktoré nedokážeme naplniť. Ale ako kresťania, sme povolaní šíriť radosť, a tak meniť prostredie okolo nás. Nie je to vždy ľahké, ale je to naša úloha.

A že je to možné, vidíme to jasne a nepopierateľne na životnom príbehu rodiny Munkovcov. Na začiatku sv. omše som prečítal slová motivačného listu Tomáša, pri žiadosti o krst. Tieto slová neostali len na papieri, ale niesli sa celým životom až do momentu smrti. Rovnako hlboké slová vyjadril aj jeho otec a mama. Príbeh židovskej rodiny Munkovcov sa predovšetkým spája s mestom Ružomberok, kde bol otec František v období Slovenského štátu riaditeľom celulózky. Spolu s manželkou Gizelou a synmi Tomášom a Jurajom, vydávali nevšedné svedectvo viery, lásky a rodinných cností, ako aj profesionálnej a občianskej statočnosti. V r. 1939 boli pokrstení. Od tohto momentu žili všetci, celá rodina intenzívnym náboženským životom. Každodenne navštevovali bohoslužby a pristupovali k sviatostiam. Viackrát si otec vykonal duchovné cvičenia u jezuitov. O hĺbke a presvedčivosti ich vzťahu ku Kristovi, o ich živote modlitby a vzájomnom vzťahu lásky svedčia mnohí, ale predovšetkým ich rodinný priateľ, lekár, mysliteľ a literát Pavol Strauss. Viacerí židovskí priatelia, práve pre svedectvo ich života vstúpili do katolíckej cirkvi.

30. júla 1943 vstúpil Tomáš do jezuitského noviciátu tu v Ružomberku. Po krátkom čase si tak predstavení ako aj spolunovici všimli – a vydali svedectvo – o nevidanej hĺbke jeho duchovného života ale aj živú vieru. Rodina doslova žila radostný život uprostred viac a viac zhoršujúceho sa prenasledovania. Neprepadli smútku, alebo nerezignovali ani keď Františka vyhodili z práce, znepríjemňovali život a podobne. Dokonca ak sa nemýlim, tak 14. decembra, keď gestapáci zatkli ako prvú mamu Gizelu, bolo to na ulici, keď sa vracala z kaderníctva, aby sa páčila svojmu mužovi. V ten istý deň zatkli aj otca a brata Juraja. Tomáš, ktorý bol v noviciáte vedel, že prídu i pre neho. Noc pred zatknutím prežil v modlitbe v kaplnke noviciátu. Podľa svedectva, ráno s úsmevom na tvári povedal: „Tejto noci som Bohu ponúkol svoj život za svoj židovský národ.“

15-ho decembra zatkli aj Tomáša. Vianoce prežili v ružomerskej väznici a koniec roka v zbernom tábore v Seredi.

Nakoniec mamu Gizelu s bratom Jurajom deportovali do koncentračného tábora Bergen-Belsen v severozápadnom Nemecku a tam sa po nich stopa stráca. Tomáša a otca Františka odviekli do tábora Sachsenhausen.

Keď som bol ja v noviciáte v r. 1997, mal som príležitosť, alebo lepšie povedané mal som tú česť, stretnúť sa a vypočuť si svedectvo o ich živote priamo od spoluväzňa z koncentráku, kňaza Petra Edmunda Bárdoša, tiež konvertitu zo židovstva. Keď nám rozprával príbeh, s dojatím spomínal, ako si večer čo večer spoločne opakovali Ježišove blahoslavenstvá. Dokonca aj Židia obdivovali ich život. Mnohí vyhlásili, že sa doposiaľ nestretli s takým hlbokým náboženským presvedčením. Dôstojný pán Bárdoš bol s nimi aj na poslednom pochode smrti do Berlína. Keď po hodine cesty začal Tomáš kolabovať, zo zdravotných dôvodov, esesák ho vytiahol z radu a sotil do priekopy. Hneď k Tomášovi priskočil otec. A pán farár už len počul dva výstrely. Bolo to pravdepodobne 22. apríla 1945.

Pán farár vydal o nich svedectvo: „Po celý čas v lágri boli pre všetkých vzorom hrdinskej kresťanskej mužnosti. Ako ozajstní svätci vedeli všetky hrozné údery koncentračného lágra znášať s pravou kresťanskou trpezlivosťou a odovzdanosťou do vôle Božej. Plní optimizmu čakali vyslobodenie – vôľa Božia rozhodla ináč a vieme, že sa jej podrobili s radosťou, veď celý ich život smeroval a živelne túžil po večnej vlasti“.

Toto svedectvo je o Tomášovi a jeho otcovi Františkovi. Ale som si istý, že rovnaké svedectvo, ak by sa zachovalo, by bolo vypovedané aj o mame Gizele a bratovi Jurajovi.

Na životnom príbehu členov rodiny Munkovcov vidíme realizáciu viery, o akej hovorí dnešné evanjenlium – radostná, jednoduchá a úprimná. Na nich môžeme konkrétne vidieť čo to znamená: Radosť byť kresťanom. Skúsme dnešný deň tu na Trlenskej, využiť aj na to, aby sme si možno zodpovedali otázku „ako sa v mojom živote prejavuje Radosť z toho, že som kresťanom.“ A v dnešnej sv. omši si prosíme o dar radosti z hlbokkej viery v Krista, ktorá nielenže naplní náš každodenný život, ale uschopní nás obohacovať svojím príkladom aj životy iných, s ktorými sa stretávame.